

Orvosi szociológia oktatása nemzetközi környezetben

Dr. Molnár Regina, egyetemi adjunktus

Erdős Csaba, szociológus

Dr. Paulik Edit, tanszékvezető egyetemi docens

SZTE ÁOK Népegészségtani Intézet

Oktatott tárgyak, a hallgatók összetétele

- Orvosi szociológia orvostanhallgatók részére, kötelezően választható, heti két óra szeminárium, írásbeli kollokvium, magyar és angol nyelven
- Orvosi szociológia orvostanhallgatók részére, kötelező, heti egy óra előadás, egy óra szeminárium, szóbeli szigorlat, német nyelven
- Orvosi szociológia fogorvostan-hallgatók részére, kötelezően választható, heti egy előadás, írásbeli kollokvium, magyar és angol nyelven
- Szociálpolitika orvostan- és fogorvostan-hallgatók részére, szabadon választható, beszámoló, magyar és angol nyelven
- A hallgatói összetétel multikulturális: szakonként, képzésenként, évfolyamonként, csoportonként változik

Az oktatás keretei

- ▶ Az orvosképzés számukra egy szolgáltatás része
- ▶ Folyamatos curriculum reform, fejlesztés, változás
- ▶ „Medical technicians or professionals?”
- ▶ Egyre több és távolabbi országból is érkeznek hallgatók
- ▶ Változó hallgatói összetétel, elvárások, motivációk
- ▶ Hallgatói elégedettség
- ▶ Akkulturalizáció
- ▶ Pályaszocializáció
  - ▶ Direkt
  - ▶ Indirekt

Oktatói kompetenciák

- Oktatók: szociológusok, orvosok
- Saját kompetencia: szociológia, szociális munka, PhD: orvostanhallgatók pályaszocializációja
- „mindent kell tudni”
- Nyelvi különbségek (nyelvtudás szintje különböző, eltérő jelentéstartalmak)
- Teljes semlegesség, értékítélet mentesség
- Önképzés

Orvosi szociológia tantárgy céljai, legfontosabb témakörei

- A tantárgy a különböző kulturális háttérrel rendelkező hallgatók számára próbálja meg bemutatni a társadalmi tényezők orvosi hivatásra, betegségek kialakulására, egészségmegőrzésre gyakorolt hatását.
- Szociológia, orvosi szociológia
- Szocializáció, pályaszocializáció, orvosi hivatás
- Deviáns magatartásformák, stigmatizáció, megküzdés a betegségekkel
- Betegviselkedés, orvoshoz fordulás
- Társadalom felépítése, egyenlőtlenségek, mobilitás
- Szegénység, hátrányos helyzetű csoportok
- Társadalomtudományi vizsgáló módszerek
- **„Szemlélet formálás”**

Ajánlott/kötelező szakirodalom

► Magyar

- Molnár R. (szerk.): *Orvosi szociológia* egyetemi jegyzet Medicina Könyvkiadó Zrt. 2013.

► Angol

- Armstrong D.: *Outline of Sociology as Applied to Medicine*. Butterworth-Heinemann Ltd., London 2003.
- Cockerman W.C.: *Medical Sociology*. 13th Edition, Routledge, Taylor & Francis 2016.
- Giddens A.: *Sociology*. 6th ed. Polity Press, 2009.
- Rogers A. , Pilgrim D. : *A sociology of mental Health and illness*. 4th Edition. Open University Press 2010.
- Weiss G. L. , *The sociology of Health, Healing and Illness* 8th ed. 2015.

► Német

- Siegrist J. : *Medizinische Soziologie*. 6. Auflage Urban & Fischer 2005.
- Richter, M. Hurrelmann K. Hrsg. *Soziologie von Gesundheit und Krankheit* Springer VS. 2016.
- Giddens A. : *Soziologie* Nausner & Nausner, Graz-Wien 2009.

Módszer

(előadás vagy szeminárium= vizsgakérdés + hallgatói referátumok + aktív feladatok)

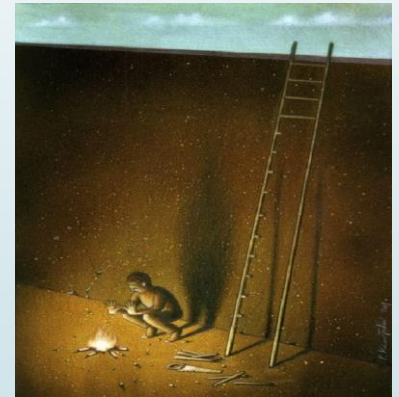
Előadás: ppt+ képek, videók, statisztikák, internet használata, facebook - csoport

Referátumok:

- előzetes követelmények
- kiadott szakirodalom
- saját kiegészítés
- kép, videó, saját vizsgálat, csoport bevonása, saját vélemény, stb.

Aktív feladatok

- Legfontosabb társadalmi és egészségügyi problémák – csoportmunka
- Gender értelmezések – okostelefont használhatnak
- Papírdobálás – társadalmi egyenlőtlenségek
- Szociometria
- Bogardus skála
- Társadalomrajz (ahogyan a hallgatók látják, ahogyan mi látjuk, ahogyan a művészek)
- Társadalmi mobilitást, státusz-inkonzisztenciát meghatározó tényezők – kérdőívszerkesztés
- Érvek a család „mellett, ellen” (a válság és/vagy változás jelei) Akcióterv az integrációra

(Pavel Kuczynski)

Hallgatók hozzáállása, konfliktusok, kezelendő helyzetek

- Referátum: teret ad a kulturális különbözőségeknek, ha igényük van rá
- Magyar hallgatók: számos sztereotípiát, előítéletet megjelenik
- Homoszexualitás különböző értelmezése
- Sokszor nem értik az európai, magyar, posztkommunista helyzetet
- Fogyatékosmodell, szegénység kultúrája: jóléti államokból jövők nem is értik
- Társadalomrajz – előtörő fájdalom (sok hallgató jön háborús övezetből)
- Családon belüli erőszak – a téma elbagatellizálása
- „Begyűrűzik a politika”, pl. magyar migránskérdés, idegen ellenesség

Konklúzió

- ▶ A hallgatók kulturális összetétele inkább tovább lépési lehetőség és színesíti az oktatást, oktatók is folyamatosan fejlődnek
- ▶ Egyetem feladata a hallgatók beilleszkedési folyamatának elősegítése
- ▶ Az oktatással kapcsolatban nagy dilemma, mennyire van szükségük a magyar társadalomról ismeretekre (sokan a klinikai gyakorlatokat is itt töltik)
- ▶ Folyamatos tantárgyfejlesztésre, kreatív feladatokra van szükség
- ▶ Hallgató és oktató részéről is kompetenciafejlesztésre (nyitottság, rugalmasság, váratlan helyzetek megoldása stb.) van szükség
- ▶ Tantárgy céljának pontosítása: társadalmi érzékenyítés és az információátadás megfelelő arányának kialakítása
- ▶ Külföldi példák tanulmányozása
- ▶ Hallgatói visszajelzések kidolgozása
- ▶ Új módszerek kipróbálása
- ▶ Interaktív szemináriumok (mentimeter)
- ▶ Terepmunka jó lenne (etikai, nyelvi akadályok)

Köszönöm a figyelmüket!